

Inhoudelijk draaiboek voor leerkrachten basisonderwijs

Een collega of bijvoorbeeld de bibliothecaris heeft via [De Schrijverscentrale](#) geregeld dat er een schrijver op uw school komt. U bent gevraagd om het schrijversbezoek in uw klas voor te bereiden. Hoe kunt u dat aanpakken? En wat kunt u verwachten van het bezoek?

Meer informatie voor de praktisch organisator:

- [Draaiboek voor praktisch organisator](#) (download)
- [Kennis en inspiratie voor scholen](#)

Wie is De Schrijverscentrale?

De Schrijverscentrale is het aanspreekpunt voor advies en bemiddeling bij schrijversbezoeken in Nederland. Bijna alle Nederlandstalige schrijvers en illustratoren zijn bij ons aangesloten. Een groot deel van de schrijversbezoeken vindt plaats in het onderwijs.

Meer weten?

- www.deschrijverscentrale.nl
- [Onderwijsbrochure](#)
- [Lees ook onze inspirerende blogs over succesvolle schrijversbezoeken](#)
- [Onderzoek Dichter bij de schrijver, dichter bij lezen; De opbrengsten van schrijversbezoeken in primair en voortgezet onderwijs](#)

Wie wat waar wanneer?

Uw collega (hierna: organisator) zal u vertellen welke schrijver op bezoek komt, op welke dag en welk tijdstip. Ook de tijdsduur zal hij / zij aan u doorgeven. Standaard is dat de schrijver per groep een uur komt, maar er kan een afwijkende tijdsduur zijn afgesproken.

Hoe ziet een schrijversbezoek eruit?

Het aanbod van onze schrijvers en illustratoren is veelzijdig (zie voor een indruk de [Menukaart basisonderwijs](#)). De organisator kan u vertellen welke vorm bezoek er gecontracteerd is.

De invulling van een bezoek verschilt per auteur of illustrator. Hij houdt bovendien rekening met de wensen en mogelijkheden van de school. Gewoonlijk komt de schrijver voorlezen uit en vertellen over zijn boeken. Een geliefd onderwerp is hoe de schrijver op een idee voor een boek kwam. Veel schrijvers laten een PowerPoint-presentatie op het digibord zien.

Creatieve opdrachten of spelletjes kunnen ook onderdeel zijn van het groepsbezoek. Een schrijfpdracht, toneelstukje over een scène, een personage tekenen... Op hun [auteurspagina](#) geven auteurs vaak al een beeld van hun bezoek.

De organisator zal een paar weken tevoren met de schrijver overleggen over de invulling en voorbereiding van het auteursbezoek. Dus heeft u – of de kinderen zelf – daar vragen over? Laat het uw collega weten! Andersom zal uw collega misschien informatie van de auteur doorgeven. Zoals tips voor de voorbereiding: welk boek de kinderen tevoren moeten lezen bijvoorbeeld. Of juist niet, als de schrijver een verrassingsactiviteit rondom dat boek heeft voorbereid.

'Kinderen, jullie gaan een schrijver ontmoeten!'

Een paar weken voor het bezoek vertelt u dat er een schrijver in de klas komt. Kennen de kinderen de schrijver al? Hebben ze boeken van hem gelezen?

U kunt de foto van de schrijver op het digibord laten zien of u laat de kinderen zelf op onze site de [auteur opzoeken](#). Op de auteurspagina leest u niet alleen meer over de persoon en boeken, vindt u ook informatie, foto's en filmpjes, die een beeld van het bezoek kunnen geven.

Met de kinderen kunt u al vragen gaan verzamelen. Tips komen aan bod bij het Menukaart-onderdeel Op onderzoek.

Weet de rest van het team en de ouders ook dat er een schrijver komt? Misschien komt er een stukje in de nieuwsbrief, of kan een mail of brief naar de ouders gestuurd worden.

Heeft u genoeg boeken in de klas?

Een schrijversbezoek begint met tevoren boeken lezen. Dan is het natuurlijk handig dat er genoeg boeken in de klas heeft. Gewoonlijk regelt de organisator dat. Maar misschien kunt u het aanbod nog verder uitbreiden. Een paar snelle tips

- Staan er nog meer boeken in de schoolbibliotheek of in de klassen waar de schrijver niet komt?
- Heb je thuis boeken van de auteur / illustrator?
- Bij je eigen openbare bibliotheek (die van de plaats van de school is vast al gevraagd door de organisator)
- Hebben de kinderen thuis boeken van de schrijver?
- En natuurlijk: is een kind klaar met een boek, dan kan een ander kind erin lezen. Hiervoor is het dus handig om op tijd te beginnen met de voorbereiding.
- Wordt een boek momenteel niet gelezen, dan kunt u het ook uitlenen aan een andere groep waar de schrijver komt.
- Nog steeds niet voor elk kind een boek? Lees voor!

Ontmoet de boeken

Als u genoeg boeken in de klas heeft, kan het leesfeest beginnen. U kunt natuurlijk een krat met boeken neerzetten in de hoop dat kinderen gaan lezen. Maar waarschijnlijk lopen ze nog warmer voor de boeken als u een of mee van onderstaande tips gebruikt.

Covers kijken

Laat de boeken zien (eventueel op digibord). Welke cover vinden de kinderen het grappigst / spannendst? Welke titel trekt de aandacht? Waarom?

Lees voor!

Misschien wel een van de krachtigste manieren van leesbevordering. En niet alleen voor kinderen die zelf nog niet kunnen lezen... Lees ook voor aan kinderen van de midden- en bovenbouw!

U kunt kiezen: leest u een heel boek voor te lezen (bijvoorbeeld een prentenboek of een iets moeilijker boek dan de kinderen uit zichzelf zouden pakken), een verhaal of een fragment.?

Meer informatie & inspiratie:

[Brochure stichting Lezen / Kwestie van Lezen Deel 3: Voorlezen op de basisschool](#)

De juf of meester geeft een boekpresentatie!

Maak de kinderen nieuwsgierig naar de auteur en zijn boeken. Introduceer een boek per keer. Dat hoeft helemaal niet lang te duren. Het gaat namelijk niet om een diepgravende analyse met een samenvatting van het hele boek. Doel is de kinderen nieuwsgierig maken, zodat ze het boek zelf willen lezen.

Hoe pakt u het aan? Laat de voorkant van het boek zien, noem de titel en vertel dat het een boek is van de schrijver die op bezoek komt. Lees dan een kort stukje voor (bijvoorbeeld de eerste twee bladzijdes) en stop op het moment dat de kinderen denken: hoe gaat het nu verder? Wedden dat er een kind is dat het boek wil bekijken of lezen?

Plan een vast moment op de dag in om een boek van de schrijver te presenteren. Bijvoorbeeld na de lunchpauze. Of een of twee keer per week kan ook als je de voorbereiding een paar weken tevoren bent begonnen. Voordeel van zo'n ruimere planning is dat de kinderen dan de tijd krijgen zelf ook het boek te lezen. (Ook fijn: het geeft je zelf ook de tijd je presentatie voor te bereiden.)

De juf / meester leest mee

Is er een vast vrij lezen-moment in de klas? En leest u zelf dan ook? Dan pakt u natuurlijk zelf ook een boek van de auteur / schrijver erbij. Zo zien de kinderen dat u ook meedoet met de voorbereiding. (Ook handig: op dit moment kunt u een geschikt voorleesfragment zoeken – bijvoorbeeld als u zelf boeken presenteert aan de klas).

Meer informatie & inspiratie:

[Brochure stichting Lezen, Kwestie van Lezen Deel 1: Vrij lezen op de basisschool](#)

[Lees 15 minuten per dag](#)

Boekenkring

Welke kinderen hebben al een boek van de schrijver uit? Wat willen ze er over vertellen? Wat vonden ze ervan? Is het boek een tip voor een van de klasgenoten?

Meer informatie / inspiratie:

[Brochure stichting Lezen, Kwestie van Lezen. Deel 2. Praten over boeken op de basisschool](#)

[Brochure stichting Lezen, Over boeken gesproken](#)

Boeken Aidan Chambers, *Vertel eens* en *De leesomgeving* (later samen uitgegeven onder de naam *Leespraat*).

Boeken speeddate

Speed date met klasgenoot. Dit zijn een-op-een-geprekken waarin een kind vertelt over een gelezen boek. Het gaat er niet zozeer om waar het boek over gaat, maar wat het kind ervan vond. Dat stimuleert hem na te denken voor welk kind het boek een aanrader is.

Boekenwedstrijd

Welk boek is het meest gelezen in de klas? Hang een poster met de boeken van een auteur op. Bij elk gelezen boek kan een kind zijn naam schrijven, of bijvoorbeeld een sticker plakken. Zo zie je welke boeken het meest gelezen zijn! Ook leuk voor de auteur om te zien welke boeken het populairst zijn.

Zelf een tip?

Hoe heeft u de kinderen laten kennismaken met de boeken van een schrijver? Wij horen graag al uw goede ideeën! U kunt ons mailen op jeugd@deschrijverscentrale.nl.

Vragen & creatieve opdrachten

Lezen is de belangrijkste voorbereiding van het bezoek. Maar je kunt nog meer doen rondom de boeken. Door verwerkings- en andere creatieve opdrachten kijken kinderen gaan de boeken op een andere manier voor ze leven.

Veel auteurs vinden het fijn als kinderen vragen bedenken die ze tijdens het bezoek kunnen stellen. De ervaring leert: hoe meer boeken de kinderen tevoren hebben gezien, hoe inhoudelijker de vragen.

Wissel met je collega's spel- en lesideeën uit. De auteur heeft waarschijnlijk ook al tips gegeven (als dan niet op zijn [auteurspagina](#)). Welke verwerkingsopdrachten kiezen jullie uit?

De Schrijverscentrale geeft ook tips, o.a. bij de Menukaart-onderdelen Op onderzoek en Verder lezen.

Tijdens het bezoek

Heeft u ook zo'n zin in het schrijversbezoek? Na een paar weken voorbereiden wordt het schrijversbezoek een feestje! Vragen klaar? Check! Gemaakte creatieve opdrachten opgehangen? Check! Digibord / andere apparatuur klaar voor gebruik? Check! Laat de schrijver / illustrator maar komen.

Natuurlijk blijft u bij de les betrokken. Stellen de kinderen geen vraag, stimuleer ze dan: Jij had zo'n goede vraag bedacht! Maar doorgaans loopt dat helemaal vanzelf.

Heeft de organisator afgesproken dat de auteur een (creatieve) opdracht of materiaal achterlaat? Leuk! Dan kunt u daarmee na het bezoek mee aan de slag met de kinderen.

En het gaat door met boeken!

Na het bezoek willen kinderen vaak nog een boek lezen. Dat blijkt ook uit het onderzoek [Dichter bij de schrijver, dichterbij lezen](#) LINK.

Een auteur heeft de kinderen misschien nieuwsgierig zelfs gemaakt naar een boek waar ze eerst niet eens naar omkeken. Fijn dus als de boeken na het bezoek nog in de klas zijn!

Meer tips over lezen na het schrijversbezoek te lezen vindt u bij ons Menukaart-onderdeel Verder lezen.

Creatief na het bezoek

Er zijn legio mogelijkheden voor creatieve verwerkingen na een schrijversbezoek. Denk niet alleen aan recensies, besprekingen of verslagen, maar ook aan opdrachten als het naspelen van een scène, met de groep verzinnen hoe een voorgelezen fragment verder zou gaan (en dan het boek zelf gaan lezen), een personage tekenen, een gerecht uit het boek maken... Heel vaak laten auteurs kant-en-klare suggesties en materialen achter.

